

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
W CZĘSTKOWIE
NA ROK SZKOLNY 2023/2024**

OPRACOWANIE:

Aleksandra Szynszecka

Alicja Toruńczak

Izabela Sioma

Piotr Tusk

„ Ma dziecko przyszłość, ale ma i przeszłość: pamiętne zdarzenia, wspomnienia, wiele godzin najistotniejszych samotnych rozważań. Nie inaczej niż my pamięta i zapomina, ceni i lekceważy, logicznie rozumuje i błądzi, gdy nie wie. Rozważnie ufa i wątpi.

Dziecko jest pergaminem szczelnie zapisanym drobnymi hieroglifami, których część tylko zdołasz odczytać, a niektóre potrafisz wytrzeć lub tylko zakreślić i własną wypełnić treścią.”

JANUSZ KORCZAK

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem (...), ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich.”

JAN PAWEŁ II

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2023 poz. 984 z późn zm.).
4. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 poz. 2230 z późn. zm.).
5. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.).
6. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).
7. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
8. Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 700).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
10. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.
11. Statut Szkoły Podstawowej w Częstkowie.

WSTĘP

Przemiany mające miejsce we współczesnym świecie dokonują się w takim tempie, iż człowiek przestaje za nimi nadążyć. Wywołana tą sytuacją frustracja, poczucie bezradności, zagubienia prowadzą do nasilenia się w świecie zjawisk patologicznych, nadużywania alkoholu, narkomanii, agresji, wzrostu przestępczości, nieuzasadnionej przemocy, zaniku wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka. W takiej atmosferze i środowisku wzrasta młode pokolenie i to ono narażone jest w szczególności na oddziaływanie tych zjawisk. Ochrona dzieci i młodzieży przed destrukcyjnym wpływem środowiska może stanowić jeszcze jedno wyzwanie dla współczesnej szkoły, to ona powinna pomóc w odnalezieniu się we współczesnym świecie, a także przygotować do stawienia czoła niekorzystnym czynnikom, które stanowią zagrożenie w ich najbliższym otoczeniu.

Jest naturalnym dążeniem każdego człowieka czynić świat wokół siebie bezpiecznym i uporządkowanym. Takim samym naturalnym dążeniem każdego nauczyciela jest dążenie do zapewnienia bezpieczeństwa swoim wychowankom, a także uczynienia środowiska, w którym oni przebywają - szkoły przyjaznym i bezpiecznym. Tym celom służą opracowane i wdrażane przez szkoły programy wychowawczo-profilaktyczne. Jednym z nich jest niniejszy program opracowany przez naszą szkołę.

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe).

Profilaktyka to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W CZĘSTKOWIE

Prace nad programem poprzedziła diagnoza potrzeb środowiska szkolnego i lokalnego dotycząca zjawisk patologicznych, na jakie mogą być narażeni uczniowie.

W badaniach uwzględniono:

- 1) strukturę rodziny;
- 2) samoocenę możliwości intelektualnych uczniów;
- 3) występowanie zjawisk patologicznych w szkole i środowisku lokalnym;
- 4) sposób spędzania czasu wolnego;
- 5) osoby wspierające.

Ponadto skorzystano z:

- 1) protokołów zebrań Rady Pedagogicznej;
- 2) informacji od nauczycieli i wychowawców klas oraz wychowawców świetlicy, pedagoga i psychologa;
- 3) ze spostrzeżeń rodziców i uczniów przy okazji indywidualnych rozmów.

Badania te pozwoliły na dokonanie diagnozy początkowej sytuacji wychowawczej w szkole oraz określenie oczekiwań uczniów, nauczycieli i rodziców odnośnie sytuacji problemowych, które należy uwzględnić w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły, aby wzmocnić czynniki ochraniające i osłabić czynniki ryzyka występujące na jej terenie oraz wzmocnić działalność mającą na celu wszechstronny rozwój dziecka.

Szkoła Podstawowa w Częstkwie nie jest w szczególny sposób narażona na niekorzystne wpływy środowiska, a także nie występują na jej terenie zjawiska wychowawczo niepożądane.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety zauważamy, że znaczna część uczniów naszej szkoły twierdzi, iż szkoła uczy postaw obywatelskich i patriotycznych, przywiązania do korzeni i bycia członkiem rodziny. Na tej podstawie można stwierdzić, że uczniowie w większości mają dobry kontakt z rodzicami oraz rodzeństwem, szanują tradycje, obchodzą Święta Narodowe.

Przeważająca część uczniów uważa również, że szkoła uczy zdrowego stylu życia, przeciwdziałania agresji oraz zapobiegania zagrożeniom i uzależnieniom. Takie działania prowadzą do tego, iż uczniowie świadomie dbają o swoje zdrowie.

Zdecydowana część ankietowanych uczniów czuje się w szkole bezpiecznie, a w razie kłopotów i trudności wie, do kogo zwrócić się o pomoc.

Na podstawie zgromadzonych informacji dowiadujemy się, że prawie wszyscy uczniowie pochodzą z rodzin pełnych, w których największym problemem jest palenie tytoniu, alkoholizm zaś występuje na niewielką skalę, jednakże uczniowie są narażeni na kontakty z osobami nadużywającymi alkoholu.

Sytuacje problemowe w naszej szkole to: niska motywacja do nauki, problemy w nauce, brak motywacji do przyswajania nowej wiedzy, niskie potrzeby i aspiracje edukacyjne. Po nauczaniu zdalnym nastąpiły braki edukacyjne. Wystąpiło większe ryzyko uzależnienia od telefonu i Internetu. W niektórych przypadkach występuje agresja słowna (przekleństwa, przezywanie).

Uczniowie przyznają, że wiedza teoretyczna dotycząca zagrożeń, zdobywana w szkole, jest wystarczająca, a rodzice są dla nich pierwszą instancją, do której mogą zwrócić się z problemami.

Niestety sposób spędzania czasu wolnego przez uczniów szkoły jest typowy: telewizja, komputer, telefon na pierwszym miejscu. Dość liczna grupa dzieci uprawia sport. Na kolejnych miejscach odnotowano czytanie książek i inne zainteresowania.

Badanie ankietowe przeprowadzono również wśród nauczycieli. Z badania wynika, iż zadania programu wychowawczo-profilaktycznego były realizowane na godzinach wychowawczych, lekcjach języka polskiego (wybrane zagadnienia), spotkaniach z rodzicami, kontaktach indywidualnych z rodzicami, w działaniach praktycznych, pogadankach, wspólnych pracach np. wspólne robienie sałatki. Dodatkowo nauczyciele realizowali projekty/akcje, organizowali spotkania z policjantami, jeździli z uczniami na wycieczki, przeprowadzali rozmowy, zabawy integracyjne oraz wdrażali uczniów do pracy w grupach.

Wyniki przeprowadzonych badań wśród rodziców wykazują, że szkoła dobrze wywiązuje się z obowiązku opieki nad dziećmi. Stosunkowo rzadko zdarzają się przejawy agresji w szkole. Zgłaszane sytuacje są wyjaśniane. Nauczyciele muszą jednak zwiększyć czujność w czasie lekcji. Reagować każdorazowo na niestosowne zachowania i wyzwiska. Pouczać uczniów i wyjaśniać sytuacje.

Szkoła spełnia oczekiwania rodziców dotyczące wychowania, nauczania, bezpieczeństwa, kształtowania u dzieci prawidłowych postaw szacunku i patriotyzmu oraz prowadzi działania związane z zapobieganiem zagrożeniom i uzależnieniom.

Rodzice wiedzą, do kogo zwrócić się o pomoc w razie kłopotów i trudności dziecka.

Punktem wyjścia do sformułowania przez naszą szkołę celów i zadań była wnikliwa diagnoza i analiza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz rozeznanie w zasobach szkoły.

W naszej szkole istnieją następujące czynniki chroniące:

- 1) silna więź emocjonalna z rodzicami;
- 2) chętnie przebywanie w szkole;
- 3) regularne praktyki religijne;
- 4) stała opieka sprawowana przez kompetentną, dorosłą osobę;
- 5) dodatkowe zajęcia edukacyjne, świetlica szkolna;
- 6) zajęcia wyrównujące braki edukacyjne.

Czynniki ryzyka występujące w naszej szkole:

- 1) brak umiejętności komunikacji społecznej;
- 2) presja grupy;
- 3) patologie w środowisku lokalnym;
- 4) niewykorzystanie w praktyce zdobytej w szkole wiedzy;
- 5) wpływ mediów;
- 6) poczucie bezkarności;
- 7) ubóstwo materialne;
- 8) brak umiejętności radzenia sobie z problemami okresu dojrzewania;
- 9) problemy emocjonalne;
- 10) izolacja;
- 11) nauczanie zdalne/hybrydowe;
- 12) lęki związane z wojną w Ukrainie.

Zasoby naszej szkoły:

- 1) wykwalifikowana kadra pedagogiczna zaangażowana w działania wychowawczo-profilaktyczne, realizująca ciekawe zajęcia pozalekcyjne;
- 2) dobra współpraca i spójność oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych wszystkich pracowników;
- 3) prawidłowy obieg informacji w szkole;
- 4) komputeryzacja szkoły i dostęp do Internetu;
- 5) dostęp do księgozbioru biblioteki;
- 6) zajęcia świetlicowe;
- 7) zajęcia dodatkowe dla uczniów.

Analiza wyników przeprowadzonych badań diagnostycznych pozwoliła na opracowanie takiego programu wychowawczo-profilaktycznego, którego realizacja przyniesie ograniczenie występowania zjawisk niepożądanych na terenie szkoły, a także przygotowuje uczniów do odpierania zagrożeń z zewnątrz.

Program wychowawczo-profilaktyczny będzie działał poprzez promocję zdrowia, zapobieganie zagrożeniom poprzez rozwijanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi życiowo, wdrażanie do zachowania zasad bezpieczeństwa w różnych sferach życia, motywowanie do nauki, działania o charakterze wolontarystycznym, wychowanie ku wartościom, Działania te mają charakter chroniący dzieci i młodzież przed podjęciem ryzykownych zachowań, ale i ukształtowanie wzorca przedstawianego modelu absolwenta naszej szkoły. Program ten oparty jest na statucie szkoły i jest spójny ze szkolnym zestawem programów. Realizowany będzie w roku szkolnym 2023/2024, na zajęciach szkolnych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Program powstał pod nadzorem i przy współpracy dyrekcji szkoły.

MODEL ABSOLWENTA:

Absolwent naszej szkoły:

- 1) jest odpowiedzialny za własny rozwój;
- 2) jest kreatywny i ciekawy świata;
- 3) ma poczucie więzi ze wspólnotą lokalną, narodową, europejską, globalną;
- 4) jest aktywny i odpowiedzialny w życiu zbiorowym;
- 5) jest zaangażowany w działania obywatelskie;
- 6) jest otwarty wobec innych kultur;
- 7) przejawia dbałość o zdrowie własne i innych;
- 8) zna i przestrzega zasady bezpieczeństwa;
- 9) szanuje tradycje i wartości narodowe;
- 10) jest obowiązkowy wobec najbliższego otoczenia, rodziny i szkoły;
- 11) jest wrażliwy na piękno przyrody i dba o środowisko naturalne;
- 12) jest świadomy własnego dziedzictwa narodowego i etnicznego;
- 13) żyje w atmosferze tolerancji, szacunku i godności dla siebie i drugiego człowieka;
- 14) rozpoznaje podstawowe wartości i dokonuje właściwej ich hierarchizacji.

CEL GŁÓWNY:

Nadrzędnym celem programu jest:

- 1. Kształtowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób, budowanie pozytywnych relacji i prawidłowej komunikacji z innymi. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, piękno i dobro.**
- 2. Rozwijanie skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.**
- 3. Wdrażanie treści kształcenia z zakresu bezpieczeństwa państwa, organizacji działań ratowniczych, edukacji zdrowotnej i pierwszej pomocy**
- 4. Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole.**
- 5. Udzielanie uczniom odpowiedniej pomocy i wsparcia.**
- 6. Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska ekologicznego.**
- 7. Zapoznanie z postacią Róży Zamoyskiej.**
- 8. Wychowanie patriotyczne.**

9. Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

10. Wyrównywanie braków edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów.

DYREKTOR SZKOŁY:

- 1) stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole;
- 2) sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły;
- 3) inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów;
- 4) stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły;
- 5) współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem specjalnym, psychologiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań;
- 6) czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego;
- 7) nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły;
- 8) motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne;
- 9) monitoruje współpracę pedagoga specjalnego z nauczycielami, wychowawcami, innymi specjalistami oraz umacnia wspierającą rolę pedagoga specjalnego w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły;
- 10) stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów;
- 11) inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia;

- 12) dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych;
- 13) dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami;
- 14) czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów;
- 15) czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem specjalnym, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów;
- 16) czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog specjalny, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych;
- 17) inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny;
- 18) nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

RODZICE:

- 1) doskonalą umiejętności z zakresu komunikacji w relacjach nauczyciel – rodzic, nauczyciel-uczeń, rodzic- uczeń;
- 2) mają poczucie odpowiedzialności za spójność podejmowanych działań profilaktycznych;
- 3) wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- 4) wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- 5) aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- 6) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;
- 7) współpracują w procesach edukacyjnych z uwzględnieniem metod kształcenia na odległość;
- 8) dbają o bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych;
- 9) dbają o wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych;

- 10) mają świadomość zagrożenia uzależnieniem (netoholizm, fonoholizm, zaburzenia odżywiania, leki i środki farmakologiczne, hazard online, pornografia) i współpracują w tym zakresie;
- 11) reagują na wykluczenie;
- 12) wspierają dzieci;
- 13) znają negatywne skutki izolacji, uzależnienia.

WYCHOWAWCY:

- 1) precyzują czynniki ryzyka i chroniące dla zdiagnozowanych zachowań ryzykownych;
- 2) prowadzą na bieżąco rejestr działań wychowawczo-profilaktycznych np. rozmów z rodzicami, uczniami i innymi specjalistami, informacji o sytuacjach problemowych, przeprowadzonych w klasie zajęć tematycznych, zastosowanych indywidualnych form pomocy uczniom;
- 3) dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- 4) wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- 5) dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- 6) podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- 7) realizują zadania dotyczące istotnych problemów społecznych: zdrowotnych, prawnych, finansowych, klimatycznych i ochrony środowiska;
- 8) wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- 9) informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 10) wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- 11) wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- 12) promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- 13) inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- 14) współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- 15) współpracują z rodzicami, włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- 16) współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem specjalnym, psychologiem, logopedą;
- 17) współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądami rodzinnymi;
- 18) prowadzą gry i zabawy na zajęciach z wychowawcą;
- 19) organizują krótkie wycieczki, wyjścia;

- 20) organizują pomoc koleżeńską;
- 21) dbają o dobre relacje uczniów z rówieśnikami i nauczycielami;
- 22) propagują profilaktykę zdrowotną: odpoczynek, nauka, aktywność fizyczna, relaks, odżywianie, higiena, sen, holistyczne podejście do zdrowia, ujmowanie zdrowia w kategoriach pozytywnych i perspektywnych;
- 23) wdrażają uczniów do przestrzegania procedur i zasad bezpieczeństwa obowiązujących w szkole;
- 24) wspierają ucznia w sytuacjach kryzysowych, organizują działania alternatywne (pamiętnik, blog, taniec, rysowanie, malowanie);
- 25) zachęcają do wzięcia udziału w akcjach ekologicznych oraz charytatywnych;
- 26) utrwalają zasady dotyczące ruchu drogowego.

NAUCZYCIELE:

- 1) oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- 2) dbają o wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych;
- 3) odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych;
- 4) udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- 5) wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- 6) inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- 7) kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- 8) reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- 9) wspólnie z pedagogiem specjalnym i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- 10) współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- 11) proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- 12) realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- 13) wykorzystują w procesach edukacyjnych narzędzia i zasoby cyfrowe oraz metody kształcenia na odległość;

- 14) wdrażają bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych;
- 15) wdrażają aktywne metody pracy i prowadzą dobrze zaplanowane, interesujące zajęcia;
- 16) dbają o dobre relacje uczniów z rówieśnikami i nauczycielami;
- 17) doceniają uczniów;
- 18) wyznaczają przejrzyste zasady pracy/nauki.

UCZNIOWIE:

- 1) współorganizują imprezy i akcje szkolne, klasowe;
- 2) znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej;
- 3) akceptują innych uczniów i szanują ich prawa;
- 4) współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- 5) kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- 6) prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- 7) mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- 8) rozpoznają własny styl uczenia się;
- 9) rozwijają umiejętność czytania;
- 10) rozwijają umiejętność efektywnego przetwarzania informacji, w tym notowania;
- 11) rozwijają umiejętności szybkiego i długotrwałego zapamiętywania;
- 12) angażują się w działania na rzecz poprawy jakości środowiska;
- 13) włączają się w akcje ekologiczne;
- 14) dbają o właściwy i czysty strój w trakcie pobytu w szkole;
- 15) nie noszą w szkole nakrycia głowy (czapka, kaptur);
- 16) nie zmieniają koloru włosów;
- 17) nie przychodzą do szkoły w makijażu;
- 18) dbają o schludny wygląd podczas uroczystości szkolnych: biała bluzka/koszula, ciemna spódnica/spodnie (np.: kolor czarny, szary, granatowy);
- 19) rozwijają ideę wolontariatu.

PEDAGOG SPECJALNY I PSYCHOLOG SZKOLNY:

- 1) prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- 2) diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;

- 3) udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb; podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- 4) minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- 5) inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych; pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- 6) wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 7) organizują działania prozdrowotne;
- 8) współpracują z różnymi instytucjami np.: GOPS, policja, kurator sądowy;
- 9) informują lub przypominają o zasadach związanych z zagrożeniem COVID-19;
- 10) prowadzą działania integracyjne, pogadanki z uczniami;
- 11) wspierają ucznia w sytuacjach trudnych.

PEDAGOG SPECJALNY:

- 1) współpracuje z zespołem mającym opracować dokumentację dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym IPET i WOPFU;
- 2) współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, a także innymi specjalistami zatrudnionymi w szkole i w placówkach wspierających uczniów, a także z rodzicami oraz uczniami;
- 3) udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom, a także nauczycielom;
- 4) współpracuje z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym instytucji wspierających dziecko i rodzinę.

PROFILAKTYKA WYPALENIA ZAWODOWEGO:

- 1) praca zespołowa;
- 2) wykorzystywanie pozytywnych doświadczeń w edukacji zdalnej i hybrydowej;
- 3) wymiana dobrych pomysłów;
- 4) wzajemne wspieranie się nauczycieli.

WYBRANE OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Cel: Kształtowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób, budowanie pozytywnych relacji i prawidłowej komunikacji z innymi. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, piękno i dobro.

Obszar	Zakres	Sposoby realizacji
Integracja środowiska szkolnego.	<p>Budowanie integracji klasowej i szkolnej. W razie potrzeby stworzenie warunków do poznania przez uczniów polskich i ukraińskich kultur, tradycji; szacunek wobec osób innej narodowości.</p> <p>Dbanie o kulturę osobistą ucznia, używanie słów i zwrotów grzecznościowych; kulturalne zachowania wobec innych (eliminowanie wulgaryzmów i niestosownego słownictwa), w tym postawy szacunku wobec osób dorosłych, nauczycieli i innych pracowników szkoły.</p> <p>Motywowanie uczniów do właściwego zachowania poprzez przestrzeganie statutu, systemu kar i nagród, oceniania zachowania.</p> <p>Kształtowanie postawy empatii i wrażliwości na potrzeby innych, wyrabianie poczucia odpowiedzialności za siebie i zespół klasowy.</p>	<p>Uroczystości i imprezy szkolne również z udziałem rodziców, zajęcia integracyjne, wycieczki, wyjścia, koła zainteresowań, praca świetlicy szkolnej.</p> <p>Przestrzeganie statutu, rozmowy motywacyjne, koleżeński kodeks klasowy, spotkania prowadzone przez szkolnych specjalistów, przedstawicieli policji itp.</p> <p>Wolontariat, akcje charytatywne (np. "Szlachetna Paczka", "Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy").</p> <p>Warsztaty dla rodziców, prelekcje podczas zebrań z rodzicami, przygotowanie i udostępnienie materiałów przez nauczycieli i uczniów.</p> <p>Przestrzeganie statutu, rozmowy motywacyjne, koleżeński kodeks klasowy, spotkania prowadzone przez szkolnych specjalistów.</p> <p>Tematyka zajęć z wychowawcą.</p> <p>Nagradzanie postaw koleżeńskich.</p>

	Pomoc uczniom z trudnościami w relacjach rówieśniczych.	Konkursy, plakaty promujące kulturę osobistą, pogadanki na zajęciach z wychowawcą, nauka pozytywnych zachowań.
--	---	--

Cel: Rozwijanie skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.

Obszar	Zakres	Sposoby realizacji
Kompetencje cyfrowe.	Rozwój kompetencji cyfrowych. Zagrożenia związane z korzystaniem z TIK.	Konsultacje, pogadanki na temat: uzależnienia od cyberprzestrzeni, stalkingu, mowy nienawiści w sieci, ochrony danych osobowych, świadomego korzystania ze środków masowego przekazu, w tym telefonów komórkowych, bankowości elektronicznej, portali społecznościowych. Współpraca z fundacją „Dbam o mój zasięg”. Korzystanie ze sprzętu zakupionego w ramach „Laboratorium przyszłości”

Cel: Wdrażanie treści kształcenia z zakresu bezpieczeństwa państwa, organizacji działań ratowniczych, edukacji zdrowotnej i pierwszej pomocy.

Obszar	Zakres	Sposoby realizacji
Bezpieczeństwo państwa.	Znajomość podstawowych pojęć związanych z bezpieczeństwem państwa: istota problemu bezpieczeństwa, składniki bezpieczeństwa państwa, geopolityczne uwarunkowania	Multimedia, wizyty w instytucjach wspomagających bezpieczeństwo, wizyty ich przedstawicieli w szkole.

	bezpieczeństwa wynikające z położenia Polski, rola organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa kraju.	
Działania w sytuacjach nadzwyczajnych.	Kształtowanie świadomości występowania zagrożeń dla zdrowia, życia i bezpieczeństwa człowieka.	Próbna ewakuacja. Procedury szkolne w sytuacjach kryzysowych, filmy, pogadanki na zajęciach z wychowawcą. Nauka pierwszej pomocy. Telefony alarmowe.
Promowanie zdrowego stylu życia.	Propagowanie zdrowego stylu życia, zasady zdrowego odżywiania się.	Dzień Sportu, zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka prowadzone przez wychowawców.
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Przedstawienie podstawowych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Pogadanki, zajęcia z wychowawcą, spotkania z policjantem

Cel: Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole.

Obszar	Zakres	Sposoby realizacji
Działania związane z wojną.	<p>Prowadzenie wielu trudnych dyskusji z uczniami. Wypracowanie własnego stylu prowadzenia rozmów na temat toczącej się wojny.</p> <p>Dostosowanie informacji na temat aktualnej sytuacji związanej z wydarzeniami na Ukrainie do wieku i możliwości dziecka.</p>	Rozmowy z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą oraz innym nauczycielami.

	<p>Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa poprzez informacje o wsparciu udzielanym na Ukrainie i bezpiecznym pobycie w Polsce.</p>	
--	---	--

Cel: Udzielanie uczniom odpowiedniej pomocy i wsparcia.

Obszar	Zakres	Sposoby realizacji
<p>Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.</p>	<p>Obserwacje uczniów pod kątem zapewnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Informowanie rodziców z jakiego wsparcia mogą korzystać uczniowie w szkole. Wspieranie nauczycieli przez specjalistów pracujących w szkole w rozpoznawaniu problemów emocjonalnych, społecznych, fizycznych konkretnych uczniów oraz zespołów klasowych. Pomoc dzieciom z Ukrainy.</p>	<p>Rozmowy z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą oraz innym nauczycielami.</p>

Cel: Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska ekologicznego.

Obszar	Zakres	Sposoby realizacji
<p>Uwzględnienie w tematyce godzin wychowawczych, przyrody, biologii, geografii pogadańek o tematyce ekologicznej.</p>	<p>Przekazywanie informacji na temat ochrony środowiska. Działania związane ochroną przyrody. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.</p>	<p>Godziny wychowawcze, lekcje przedmiotowe.</p> <p>Udział w akcji „Sprzątanie Świata”.</p> <p>Segregowanie odpadów.</p>

<p>Kształtowanie nawyku oszczędnego gospodarowania zasobami przyrody: wodą, energią itp.</p>	<p>Propagowanie wiedzy ekologicznej, rozpowszechnianie wiedzy na temat degradacji środowiska oraz sposobów na rozwiązanie tego problemu</p>	<p>Udział w konkursach o tematyce ekologicznej.</p> <p>Konkursy plastyczne, piesze wycieczki.</p> <p>Zbiórka surowców wtórnych, baterii, makulatury.</p>
<p>Dbanie o środowisko naturalne.</p>	<p>Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne.</p>	<p>Dokarmianie zwierząt i ptaków w okresie zimowym.</p> <p>Dbanie o teren wokół szkoły.</p>

Cel: Wychowanie patriotyczne.

Obszar	Zakres	Sposoby realizacji
<p>Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej.</p> <p>Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych.</p>	<p>Świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu.</p> <p>Oddziaływanie na świadomość dzieci i młodzieży, tworzenie patriotycznych więzi.</p>	<p>Godziny wychowawcze, rozmowy z nauczycielami, kalendarz uroczystości.</p>

Cel: Zapoznanie uczniów z postacią Róży Zamoyskiej.

Obszar	Zakres	Sposoby realizacji
Działania związane z poznaniem postaci Róży Zamoyskiej-patronki szkoły.	Uczniowie wiedzą, kim jest Róża Zamoyska.	Godziny wychowawcze, pogadanki, lekcje języka polskiego, konkursy, gazetki tematyczne.

EWALUACJA

Ewaluacja programu ma odpowiedzieć na pytanie: Czy w efekcie podejmowanych w naszej szkole działań wychowawczo-profilaktycznych uległy osłabieniu czynniki wpływające na występowanie zachowań ryzykownych oraz czy nastąpiło wzmocnienie czynników chroniących przed tymi zachowaniami?

Natomiast wyniki ewaluacji będą nam służyły do oceny rezultatów i efektywności prowadzonych działań. Pozwolą także systematycznie ulepszać Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny, uwzględniając potrzeby naszych uczniów.

FORMY EWALUACJI:

- 1) zapisy w dziennikach szkolnych;
- 2) ankiety, obserwacje;
- 3) rozmowy z uczniami, nauczycielami, dyrekcją i innymi pracownikami;
- 4) kronika szkoły;
- 5) protokoły zebrań Rady Pedagogicznej;
- 6) protokoły zebrań z rodzicami;
- 7) sprawozdania.

PLANOWANE EFEKTY PROGRAMU:

- 1) wychowanie w duchu tolerancji, poszanowania siebie i innych, oparte na wartościach;
- 2) dostarczenie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
- 3) radzenie sobie w różnych sytuacjach życiowych;
- 4) zwiększenie umiejętności dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo;

- 5) kultywowanie tradycji domu rodzinnego, regionu, ojczyzny;
- 6) korzystanie przez rodziców w sytuacjach problemowych ze wsparcia PPP i innych instytucji;
- 7) brak wzrostu przejawów agresji i przemocy rówieśniczej;
- 8) włączanie się rodziców uczniów w życie szkoły;
- 9) poprawa wyników w nauce, zwiększenie motywacji do pracy;
- 10) wprowadzanie zdrowego stylu życia;
- 11) wyrównanie braków edukacyjnych;
- 12) zintegrowanie uczniów.

Kierunki działań interwencyjnych profilaktycznych i wychowawczych:

- 1) analiza sposobu realizacji zadań szkoły wynikających z przepisów prawnych, Statutu Szkoły, zestawu programów szkolnych;
- 2) działania szkoły w kierunkach wskazanych w wyniku diagnozy;
- 3) współpraca z GOPS;
- 4) współpraca z policjantem (dzielnicowym);
- 5) organizowanie w szkole zajęć profilaktyczno-edukacyjnych w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy, spektaklów profilaktycznych, pogadanek, szkoleń;
- 6) organizowanie w szkole imprez tematycznych (konkursy, przedstawienia, projekty);
- 7) kultywowanie uroczystości szkolnych, państwowych;
- 8) włączenie Samorządu Uczniowskiego do działań;
- 9) stopniowe wyposażenie biblioteki szkolnej w fachowe materiały i publikacje dotyczące profilaktyki i prezentacja ich na tablicy informacyjnej dla rodziców;
- 10) promocja zdrowego stylu życia;
- 11) kształtowanie świadomości ekologicznej;
- 12) zapewnienie uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu (atrakcyjna, różnorodna oferta zajęć pozalekcyjnych, wycieczki przedmiotowe, krajoznawczoturystyczne, świetlica);
- 13) organizacja przez szkołę imprez profilaktycznych, współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną;
- 14) poprawa wyników w nauce;
- 15) zorganizowanie akcji "Szlachetna Paczka";
- 16) pozalekcyjne zajęcia sportowe;
- 17) krótkie wyjscia, wycieczki;
- 18) przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki "Poznaj Polskę".

Uroczystości i imprezy szkolne:

- 1) Sprzątanie Świata;
- 2) Święto Pieczonego Ziemniaka;
- 3) Europejski Tydzień Świadomości Dysleksji;
- 4) Urodziny Książkowego Misia;
- 5) Dzień Chłopaka;
- 6) Dzień Papieski;
- 7) Dzień Anioła;
- 8) obchody świąt narodowych;
- 9) andrzejki;
- 10) mikołajki;
- 11) klasowe Wigilie;
- 12) bal karnawałowy;
- 13) Dzień Kobiet;
- 14) Dzień Jedności Kaszubów;
- 15) Pierwszy Dzień Wiosny;
- 16) Dzień Strażaka;
- 17) Dzień Ziemi;
- 18) Dzień Dziecka.

Tematyka zajęć z wychowawcą:

- 1) Odpowiedzialność za zdrowie swoje i osób w moim otoczeniu.
- 2) Higiena osobista i higiena otoczenia.
- 3) Zasady zdrowego żywienia, dbanie o zdrowy wygląd.
- 4) Jak radzić sobie z izolacją, brakiem kontaktów z rówieśnikami?
- 5) Gry i zabawy integrujące zespoły klasowe.
- 6) Jak radzić sobie z lękiem i niepewnością?
- 7) Metody i techniki efektywnej nauki.
- 8) Kultura języka, co to znaczy?
- 9) Jak przeciwstawić się agresji i przemocy ze strony innych?
- 10) Jak radzić sobie z presją grupy rówieśniczej (asertywność)?

- 11) Jak walczyć ze swoją złością?
- 12) Internet, media społecznościowe – jak dbać o swoje bezpieczeństwo w sieci.
- 13) Zasady bezpiecznego korzystania z portali społecznościowych.
- 14) Sławni Polacy – patroni roku 2023.
- 15) Patriotyzm i jego znaczenie dzisiaj.
- 16) Lokalne miejsca pamięci narodowej.
- 17) Samoakceptacja w życiu człowieka.
- 18) Polub siebie samego.
- 19) Co to jest manipulacja?
- 20) Co to znaczy być tolerancyjnym?
- 21) Ja wśród innych.
- 22) Autorytety w moim życiu. Co to jest autorytet?
- 23) Jakie wartości są w życiu najważniejsze?
- 24) Dlaczego warto pomagać – idea wolontariatu.
- 25) Trudne chwile. Jak sobie radzić?
- 26) Dbamy o kulturę osobistą, kulturę słowa i ubioru.
- 27) Komunikacja kluczem do dobrych relacji.
- 28) Inni czy tacy sami? Niepełnosprawność ruchowa i umysłowa.
- 29) Problemy okresu dorastania.
- 30) Nie ma życiowych porażek, są tylko doświadczenia.
- 31) Polskie Święta Narodowe.
- 32) Zalety czytania książek.
- 33) Wojna w Ukrainie.
- 34) Postać Róży Zamoyskiej - patronki szkoły.
- 35) Dbamy o środowisko naturalne.
- 36) Jesteśmy odpowiedzialni za nasze środowisko.